

**Uunga siunnersuut: Naartunermi, erninermi meeravissartaarnermilu
sulinnigiffeqartarnek ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata
allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-imeersoq.
(Angajoqqaat sulinnigiffeqartarnerinut piffissarititaasup sivitsorneqarnera)**

pillugu

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini makku ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqa Samuelsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

UKA2019-mi ulloq 2. oktober 2019-imi siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Angajoqqaat sulinnigiffeqartarnerat sapaatip ajukkunerinik sisamanik sivitsorneqarnissaa siunnersuummi siunertarineqarpoq. Taamaaliornikkut angajoqqaat meeravissartaartullu ataatsimik meerartaarsimasut sapaatip akunnerinik 21-inik sulinnigiffeqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqalissapput. Angajoqqaat meeravissartaartullu ataatsikkut marlunnik amerlanerusunilluunniit meerartaarsimasut sapaatip akunnerinik 25-inik sulinnigiffeqarsinnaalissapput.

Angajoqqaat sulinnigiffeqartarnerisa sivitsorneqarneratigut angajoqqaat aamma meeraq/meeqqat erninerup/tigusinerup kingorna imminnut piffissaqarfiginerulissapput.

2. Tusarniaanermi akissutit

Siunnersuutip misissorneqarnera tunngavigalugu siunnersuutip matuma tusarniaassutigineqarneranut tunngatillugu Naalakkersuisunut apeqquteqarnissaq pissusissamisoortut ataatsimiititaliamit nalilerneqarpoq. Apeqqutit akissuteqaatillu isumaliutissiissummut matumunnga ilanngussaq 1 aamma 2-tut ilanngunneqarput.

2.1 Tusarniaanermi piffissaq atorneqartoq

Tusarniaaneq ullunik 14-inik sivisussuseqarsimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq (28. maj 2019-miit, 11. juni 2019-mut), matumani sapaassuit marluk ilanngullugit (Qilaliarfik, sisamangorneq ulloq. 30. maj aamma Pinsip aappaat ataasinngorneq ulloq. 10. juni). Tusarniaanermi piffissarititaasup sapaatip akunnerinik sisamanik sivikinnerunera tunngaviatigut pissusissamisoortut isumaqarfiginenngilaq. Taamaattoq tusarniaanermili allakkani ima (...) *Angajoqqaat sulinnigiffeqartarnerisa sapaatit akunnerinik sisamanik sivitsorneqarnissaanut tunngasoq tusarniaassutigineqareemat uunga ilanngullugu: Naartunermi, erninermi meeravissiartaarnermilu sulinnigiffeqartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, uu. qqqq 2019-imeersoq, siunnersuut manna piffissami sivikillisami tusarniaassutigineqassaaq¹* allassimasoqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Tusarniaanermi piffissarititap sivikillineqarsimaneranut tunngavigineqartoq oqaaseqaatini nalinginnaasuni allassimassasoq ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarpoq.

2.2 Tusarniaanermi akissutigineqartut ilanngunneqarnerat

Tusarniaanermi siullermi peqataasut tusarniaanermi akissuteqaataat nassiunneqarsimasut oqaaseqaatini nalinginnaasuni allaaserineqarsimanngitsut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Naak siusinnerusukkut inatsisissatut missingiusiami tusarniaaffigineqartut arlallit oqaaseqaatitik tassunga innersuunneqarsimagaluartut tamanna ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq².

¹ Tusarniaanermi allakkat

²

https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2019/graviditet_foedsel_adoption/Documents/H%c3%b8ringsbrev%20Forslag%20til%20Inatsisartutlov%20om%20orlov%20i%20forbindelse%20med%20graviditet%20f%c3%b8dsele%20og%20adoption%20KAL.pdf

Tusarniaanermi siullermi akissutigineqartut ilanngunneqarsimanninneri ataatsimiititaliamit pissusissamisuunngitsutut isumaqarfigineqarpoq tassami tusarniaaneq tullegq tassaammat tusarniaanermik siullermik sivitsuineq aammalu inatsisissatut siunnersuummi tusarniaanermi siullermi akissutigineqartut tusarniaarnermi tullermut attuumassuteqarluinnarmata. Tamanna tusarniaanermi tullermi akissuteqarnermi tusarniaaffigineqartup siusinnerusukkut akissutigineqartunut innersuussisimanera pillugu ajorluinnartutut isumaqarfigineqarpoq. Ilaatigut IMAK aamma ASG tusarniaanermut akissuteqarnerminni tusarniaanermi siullermi akissutitik innersuussutigaat.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik matuminnga suliaqarnerminut atatillugu tusarniaanermi akissuteqaatit tunniunneqartut assilinerinik pissarsivoq. Tusarniaanermi akissutigineqartut isumaliutissiisummut ilanngussatut ilanngunneqarput. Inatsisartut siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasqaatai naapertorlugit tusarniaanermi akissutigineqartut inatsisissatut siunnersuummik tunniussaqaarnermut peqatigitillugit Inatsisartut allattoqarfiannut nassiunneqartussaammata ataatsimiititaliamit Naalakkersuisut eqqaasinneqassapput.

2.3 Tilioq-p tusarniarneqarsimanninnera

Tilioq (Innarluutillit Illersuisuat) tusarniaanermi akissuteqarnissaanik kaammattorneqarsimanngitsoq ataatsimiititaliap maluginiarpa. Innarluutillit Illersuisuata innarluuteqartut angajoqqaavisa soqutigisaat aamma isumagisarimmagit taassuma aamma tusarniaavigineqarnissaa pissusissamisoortoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu Tilioq-p piaarnerpaamik tusarniaavigineqarnissaa ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut qinnutigineqarpoq. Qinnuiginninneq taanna Naalakkersuisut akuersaarpaat, ullorlu 14. oktober 2019-imiit 24. oktober 2019-imut tusarniaaneq ingerlassimallugu. Naalakkersuisut tusarniaasimanerat ataatsimiititaliamit qujassutigineqarpoq. Tilioq-p akissuteqaataa isumaliutissiisummut ilanngussaq 3-tut ilanngunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit ataatsimiititaliamit tiguneqarput, inatsisissatullu siunnersuummut Tilioq oqaaseqaatissaqanngitsoq maluginiarlugu.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutigineqartoq 2018-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartut akuerisaat Inatsisissatut siunnersuutigineqartukkut piviusunngortinneqassasoq

ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq³.

Inatsisissatut siunnersuutigineqartoq siullermeerinermi partiinit tamanit tapersorsorneqartoq ilanngullugu ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq – soorluttaaq siullermeerinermi partiinit arlalinnit erseqqissaassutigineqartoq – angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat sapaatip akunnerinik sisamanik sivitsorneqarneratigut meeqqap angajoqqaallu akornanni attaveqatigiinneq nukittorsarneqassasoq. Taamaalilluni meeqqap inuunerata pitsaasumik toqqissisimanartumillu aallartinneqarnissaanut siunnersuut pitsaanagerusumik sinaakkusiissaaq, tamannalu meeqqap ineriartorneranut annertuumik pingaaruteqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummit massuminnga annertunerusumik UPA2020-imi inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinissamik Naalakkersuisut siunertaqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut UPA2020-imi saqqummiunneqartussaq 2021-imi januarimi atuutilersinneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq ulloq 11. oktober 2019-imi paasissutissiiffiusumik ataatsimeeqatiginnermi Naalakkersuisup nalunaarutigaa.

Siunnersuut una akuerineqassappat erninerup kingorna meeqqap/meeqqat tiguneraniit angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat januar 2020-miik sapaatip akunnerinik sisamanik ilaneqarnissaannik kinguneqassaaq. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuutissap saqqummiunneqarnissaata (immaqalu) akuerineqarnissaata tungaanut angajoqqaat taama pisinnaatitaaffeqalernissaat pitsaasutut ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq.

4. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini allassimavoq, angajoqqaat sulinngiffeqartarnerisa sivitsorneqarnissaa katillugit 7,8 mio. kr. missaanik aningaasartuutaanerunissaa Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit naatsorsorneqarpoq, taamaalilluni Naalakkersuisut siusinersukkut (2016-meersoq) 12,3 mio. kr.-inut missiliuisimanertik nalilersoqqissimassavaat⁴.

³ EM2018/106

⁴ § 37-besvarelse nr. 216/2016

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Mala Høy Kúko

Siulittaasoq

Siumut

Stine Egede

Siulittaasup tullia

Inuit Ataqatigiit

Anna Wangenheim

Demokraatit

Aqqa Samuelsen

Inuit Ataqatigiit

Karl- Kristian Kruse

Siumut

Malene Vahl Rasmussen

Demokraatit

Mikivsuk Thomassen

Inuit Ataqatigiit